

eente Veghel • Gemeente Veghel • Gemeente Vegh
• Gemeente Veghel • Gemeente Veghel • Gemeent
ghel • Gemeente Veghel • Gemeente Veghel • G
ente Veghel • Gemeente Veghel • Gemeente Veghe
Gemeente Veghel • Gemeente Veghel • Gemeente

Gemeente Veghel

Een wandeling door Veghel van boom naar boom

Een wandelroute van ± 5 kilometer door en rond
het centrum van Veghel

Voorwoord: Bomenroute door Veghel

Bomen en Veghel – geen voor de hand liggende combinatie, maar bij ‘nader inzien’ toch de moeite waard. Daar gaat het om met de ‘bomenroute’ om eens met ‘andere ogen’ naar de omgeving en vooral naar bomen te kijken.

Dan kom je tot de ontdekking dat er bomen in Veghel staan die nog kunnen ‘vertellen’ over de oorlog of zich nog weten te herinneren dat er in Veghel een station was. Bomen vertellen veel over de geschiedenis als je erop let.

Dat bomen gezond zijn voor ons omdat ze zuurstof produceren en de lucht filteren is algemeen bekend. Bomen op het platteland hadden vroeger de functie van een ‘wegwijzer’ (bij die grote eik rechtsaf), maar ook in de bebouwde kom zorgen bomen voor sfeer en zijn vaak bepalend voor het karakter van een weg of een plein.

Herinneringen uit onze jeugd zijn vaak gekoppeld aan bomen. Waar stond die kastanjeboom ook al weer waar je zulke mooie kastanjes kon vinden en waar stonden die bomen ook al weer die in de zomer zo lekker konden ruiken (linden)?

Ook voor de natuur zijn de bomen belangrijk, zo vinden vogels er beschutting, nestgelegenheid en voedsel. Heel veel insecten kunnen niet zonder bomen. Vaak zijn de verschillende soorten dan nog weer afhankelijk van speciale bomen, zo leeft de rups van het vlindertje de eikenpage alleen maar op de eik.

Bomen zijn dus vanwege hun geschiedenis en hun belang voor gezondheid en milieu belangrijk voor de mens. Reden genoeg voor het IVN om er in deze wandeling speciale aandacht aan te schenken. Immers pas als men op de hoogte is van de waarde van iets, is men ook bereid er zorgvuldig mee om te gaan. Laat dat nou precies de doelstelling zijn van het IVN.

Namens IVN Veghel wens ik u nog veel plezier met deze bomenwandeling door Veghel.

Fer Kalis, voorzitter

Start bij het UITpunt op de Markt

Wanneer u uit dit oude gemeentehuis komt, gebouwd tussen 1874 en 1877 in neo-rennaissance stijl, ziet u aan de overkant van de markt de Lambertuskerk. Deze kerk met een toren van 83 meter, gebouwd door Pierre Cuypers, zult u tijdens de wandeling steeds kunnen blijven zien.

De Lambertuskerk:

Het grootste en meest imposante gebouw in het centrum van Veghel is de driebeukige neogotische kruisbasiliek, de Sint-Lambertus.

Deken van Miert legde op 20 mei 1858 de eerste steen. Vervolgens is er vier jaar aan gebouwd onder het wakend oog van de 19de eeuwse architect P.J.H. Cuypers.

De Lambertuskerk van Veghel is de eerste grote kerk waarbij de beroemde bouwmeester zich liet inspireren door de 13de eeuwse Franse gotiek. Bijzonder fraai: de vele uit zandsteen vervaardigde heiligenbeelden, waaronder Mozes en Aäron rechts en links bij de hoofdingang en boven de toegangsdeuren de twaalf apostelen.

1. Komend uit het UITpunt gaat u rechtsaf

Op de hoek van het oude gemeentehuis staat een **iep**.

Zonder de iep zouden onze steden en dorpen er heel anders uitzien.

Hij staat langs veel straten, in parken en plantsoenen.

De bladeren van de iep kun je herkennen omdat

ze aan de onderkant asymmetrisch zijn:

de ene bladhelft is iets langer dan de andere.

De iep bloeit heel vroeg in het voorjaar.

In februari komen er kleine bloemetjes aan de kale takken,

in mei zijn ze rijp.

2. Ga rechtdoor, de Hoofdstraat in

Rechts en links in de Hoofdstraat ziet u enkele **bol-catalpa's** ook wel trompetbomen genoemd. De spitse bladeren staan tegenover elkaar of in kransen van drie en worden 25 cm. lang. Natuurlijk staan de knoppen in de winter ook in een krans van drie bij elkaar.

De grote smalle peulen lijken net snijbonen.

3. Na modehuis Zomers rechtsaf het Steegje door

Achter op het parkeerterrein van Zomers ziet u rechts een **esdoorn** (± 100 jaar oud), een mooie sierboom in tuinen en parken. Het zaad van de esdoorn danst in de herfst uit de boom, als ronddraaiende propellertjes.

Van dichtbij ziet het eruit als twee vleugeltjes aan elkaar.

In ieder vleugeltje zit een esdoornzaadje.

4. Ga even rechtsaf tot drukkerij Th. van Veghel, nummer 40

Naast de taxushaag ziet u een groenmonument, een **moerascipres** (± 100 jaar).

De moerascipres is een vreemdeling in onze streken.

Hij komt uit Noord-Amerika en Mexico.

Daar groeit hij zoals de naam al zegt het liefst in moerasachtige gebieden.

Hij kan tegen nattigheid, maar ook op drogere grond wil hij wel groeien.

De moerascipres is een van de zeldzame naaldbomen die hun naalden ieder jaar laten vallen.

In het najaar kleuren zijn naalden rood voordat ze van de takken vallen. In juni komen er weer jonge, zachte naaldjes aan de takken.

5. Ga nu terug tot het Steegje, ga rechtsaf en hou het parkeerterrein aan uw linkerhand en daarna het Stadhuisplein aan tot u bij de hoofdingang van het stadhuis bent gekomen

Tegenover de ingang van het stadhuis staat in een perkje een **lindeboom**.

Vaak wordt een linde geplant als geluksboom bij een nieuw huis, of als gezelligheidsboom waar mensen elkaar opzoeken, bijvoorbeeld op dorpspleinen. Veel herdenkingsbomen zijn ook linden.

“De lindeboom heeft het eeuwige leven”.

Ook deze boom is een herdenkingsboom, hij wordt ook wel de Julianaboom genoemd omdat hij ter gelegenheid van het huwelijk van de toenmalige prinses Juliana en prins Bernhard in 1937 is geplant.

Jarenlang stond hij voor het oude gemeentehuis aan de Markt.

Toen in 1983 het nieuwe stadhuis in gebruik werd genomen ging de boom mee. Dat was een goed idee omdat een linde erg oud kan worden. De linde bloeit in juni en juli. Zijn geelgroene bloemtrosjes vullen de lucht dan met hun aroma. Bijen vliegen massaal op de lindebloesem.

De vruchten van de linde zijn kleine lichtbruine bolletjes. Ieder trosje heeft aan zijn steel een smal schutblad als parachute, waardoor hij kan zweven op de wind.

Vlak achter de Julianaboom staat het kunstwerk **Boom en Bron**, gemaakt door Anet van de Elzen ter gelegenheid van het afscheid van burgemeester I.J.P. Keyzer in 1998. De geschiedenis van de gemeente Veghel over de afgelopen 800 jaar en de toekomst zijn in dit kunstwerk uitgebeeld. De boom als symbolisch beeld van de wortels, de groei en de toekomst. In de bron zijn belangrijke historische momenten in de vorm van grafische afbeeldingen terug te vinden.

Naast de kunstboom staat een naaldboom, de **metasequoia of watercipres**. Een geschenk van het voormalig gemeentebestuur van de gemeente Erp. Het is een van de weinige bomen met kegels die zijn naalden in de herfst kwijtraakt. De stam is gegroefd, met zachte, schilferige, roodachtige schors.

Schuin tegenover de kunstboom staat, omringd door taxus, een **moseik**. De moseik is ingevoerd uit Zuidoost-Europa en vaak aangeplant in parken en langs wegen.

De bladeren hebben een variabele vorm en de rijpe eikel zit in een borstelig napje.

6. Volg de glaswand van het stadhuis

Links ziet u het zogenaamde publieksplein van het stadhuis, Gery Bouw heeft de glasgevel van het publieksplein geheel voorzien van een doorlopende zeefdruk van een oude beuk.

Langs de uitlopers van de takken, “**Levens-takken**”, zijn 562 namen van Veghelaren “geschreven”.

7. Ga richting theater De Blauwe Kei

Tegen de rechtervoorzijde van De Blauwe Kei rechts van het plantsoentje (border) staan twee **meelbessen** (geplaatst in een boomspiegel), een boomsoort die familie is van de **lijsterbes**.

De zoetgeurende, crèmekleurige bloemen ontluiken in mei en daarna komen de rode bessen, lekker voedsel voor vogels.

8. Loop rechts om het gebouw heen, dus tussen De Blauwe Kei en het overdekte zwembad door

Rechts in de bocht staan zes **esdoorns**.

Er zijn heel veel soorten esdoorns.

Dicht tegen De Blauwe Kei staan zes **iepen**. Echt een boomsoort die in Nederland veel voorkomt. De iep heeft een grote vijand, een nietig, piepklein kevertje: de iepenspintkever. Het beestje brengt de iepziekte over.

9. Via het Abruggetje komt u in het Julianapark

Vorbij de brug rechts staan twee **essen**. De es is onze hoogste loofboom, hij kan nog hoger worden dan de eik. Wel vijfenveertig meter. Hij groeit in bossen, maar je kunt hem ook langs rivieroeveren zien zoals hier, hij houdt van water.

Een essenblad bestaat uit twee rijen kleine blaadjes tegenover elkaar en één blaadje in de top. De es laat zijn mooie blad maar kort zien. Als de andere loofbomen in de lente al weer groen zijn, staat de es er nog kaal bij. Net als je denkt dat de boom misschien dood is, komen zijn bladeren toch nog tevoorschijn. Na de eerste nachtvorst in de herfst vallen ze al weer af. Ook een kale es kun je herkennen. De hele winter houdt hij zijn vruchten vast. Ze hangen als slordige bruine trosjes aan zijn takken en lijken op dorre bladeren. De knoppen zijn zwart en lijken op dropjes.

10. Ga richting dierenparkje en sla voor dit parkje rechtsaf

Links op de hoek van het grasveld ziet u een **douglasspar**, die hier als sierboom is aangeplant. De boom heeft zachte naalden, de lichtbruine kegels hangen omlaag en hebben lange, **uitstekende** dek-schubben.

Rechts van u staan drie **platanen**. De plataan valt net als de berk op door zijn schors. Die ziet eruit als een legpuzzel van donkere en lichte stukjes.

Dat komt omdat hij steeds vervelt. Er vallen stukjes schors af en daaronder is de stam lichtgeel. "Het lijken zonbeschenen plekje's, zelfs als er geen zon is".

De boom heeft ze als souvenir meegebracht uit het zonnige klimaat waar hij eigenlijk thuis hoort. In Zuid-Europa houdt hij met zijn schaduw heel wat dorpspleintjes koel. De plataan

doet het ook goed in ons koude en natte klimaat. Het is een ijzersterke boom, die zich niet stoort aan luchtvervuiling, storm of kou.

Links van u, op het laagste punt midden in het grasveld, staat een forse **wilde kers** (**prunus**). Het is een vruchtboom met stevige vlezig vruchten, die zeer in trek zijn bij de spreuwen.

Nog altijd links, even verderop, staan twee **populieren**. De populier is onze snelstgroeiende boom.

Rechts, beneden bij rivier de Aa, staat een **lindeboom**.

11. Wandel richting centrum met de rivier aan uw rechterhand

Rechts ziet u een **rode beuk** (blad is rood in de zomer).

Een van de meestvoorkomende bomen in ons land is de beuk. Beuken kunnen heel hoog worden, wel veertig meter. Als hij de ruimte heeft spreidt hij zijn takken ver uit en kan hij met zijn bladerdak een schaduwplek van wel vijfendertig meter doorsnee vormen.

12. Loop verder richting centrum en vervolg de route

Aan de overzijde van de Aa, tegenover huisnummer 4, kunt u een **monumentale plataan** (± 100 jaar) bewonderen.

13. Vervolg de route

Net voor de brug tegenover de garage van huisnummer 1 staat een **fraaie magnolia**. De bloemen van deze boom zijn heel groot en bloeien voordat het blad verschijnt.

In maart ontwikkelen zich tulpvormige bloemknoppen aan het eind van de takken. Hij wordt daarom ook vaak tulpenboom genoemd.

14. Links de Hoogstraat in

Links van de ingang van huize "Klondike" staat een grillig gevormde **esdoorn** (Spaanse aak).

Rechts van de ingang staat een **wilde kastanje of paardekastanje** (± 100 jaar). Hij voelt zich overal thuis, ook in de stad, omdat hij goed tegen luchtvervuiling kan en weinig last heeft van asfalt en stenen boven zijn wortels. Alles is groot en opvallend aan de kastanje, zijn bladeren, zijn zaden (de kastanjes) en zijn bloemen. Deze boom houdt niet van gepriegel. Kastanjebladeren kunnen wel 25 centimeter lang zijn.

In huize "Klondike" zetelt het generaal bestuur van de zusters Franciscanessen.

Dit imposante herenhuis heeft de vermaarde dokter Verbeek in 1870 laten bouwen. Het heeft een neobarokke uitstraling.

Dit huis speelde tijdens de Tweede Wereldoorlog een belangrijke rol in het verzet, en gedurende de bevrijdingsdagen was het hoofdkwartier van kolonel Johnson, commandant van de 101ste Airborne Divisie, hier gevestigd.

15. Vervolg de route

Achter het Airbornemonument links van u (Kolonel Johnsonstraat), staat een **treurwilg**. De treurwilg is met zijn dunne, hangende takken een schilderachtig mooie boom. Als de treurwilg in maart geelgroen wordt van de jonge blaadjes en katjes, is de lente echt begonnen. Dan is hij voor veel mensen juist een feestwilg.

Loop even de Kolonel Johnsonstraat in en geniet van het bijzondere silhouet van de **haagbeuken** aan beide zijden van de straat.

Airbornemonument.

De Tweede Wereldoorlog was voor Veghel op 17 september 1944 definitief voorbij. Veghel werd bevrijd door de 101ste Airborne Divisie onder aanvoering van commandant kolonel Johnson. De geallieerde divisie droeg het symbool van de kangoeroe, reden om het kunstwerk ook wel kangoeroemonument te noemen. Ieder jaar herdenkt men rondom deze plek de bevrijding.

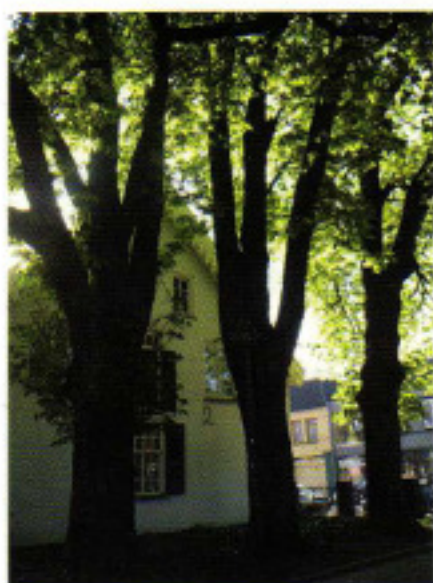
Het beeld, gemaakt door beeldhouwer Niel Steenbergen, staat op de grootste zwerfkei van Nederland, die is gevonden in het gebied tussen Wittem en Mechelen in Zuid-Limburg. Het monument is in 1959 onthuld ter gelegenheid van de 25ste gedenkdag van de bevrijding van Veghel.

16. Teruglopend richting Hoogstraat slaat u linksaf

17. U volgt de Hoogstraat richting haven (Heilig Hartplein). Na Hoogstraat 29-31 (oud klooster) rechts

Voormalig klooster Broeders Onze Lieve Vrouw Onbevlekt Ontvangen. Dit "broederhuis" is nog een voorbeeld van de religieuze aantrekkingskracht van Veghel. Oorspronkelijk was het pand een woonhuis annex brouwerij. Het is gebouwd in 1821 en daarmee ook een van de oudste, nog bestaande gebouwen in Veghel. De broeders namen het pas in gebruik in 1879. De kleine neoromaanse broederkapel achter het klooster is op 4-11-1923 ingezegend.

Waar nu links van het klooster woningen staan, stond vroeger de jongensschool, bestierd door de broeders. Het kloostergebouw is helemaal in oude luister hersteld.

Aan de zijkant van het oude klooster staan drie **paardekastanjes (100 jaar)**.

In mei is de kastanjeboom extra mooi. Dan staat hij in bloei met veel grote, rechtopstaande witte of roze bloemtrossen. Nadat de bloemen zijn uitgebloeid, rijpen de kastanjes in hun stekelige groene bolsters. Als die in oktober opengaan, vallen de kastanjes uit de boom: rond, glanzend roodbruin en met een grijzige onderkant. Ze zijn mooi om te zien en liggen lekker in je hand, maar je kunt ze niet eten.

18. Loop langs beuk en kapel

De schors van de **beuk** kun je herkennen aan zijn gladde structuur en grijzige kleur. Onder beukenbomen liggen altijd afgevallen bladeren. Het duurt lang voordat ze verteerd zijn.

19. U passeert drie taxusbomen (venijnbomen)

De taxus is net als de jeneverbes een naaldboom met bessen. Die van de taxus zijn rood en je kunt zien dat het geen gewone bessen zijn. Aan het uiteinde zijn ze open en binnenin groeit een groen bolletje: het taxuszaad. De takken, naalden en zaden zijn **giftig**. Paarden en koeien die per ongeluk van de taxusboom eten,

kunnen ziek worden en zelfs doodgaan. De taxus is het symbool van het eeuwige leven omdat hij heel oud kan worden. Wel duizend tot vijftienhonderd jaar. Dat is ouder dan alle andere Europese bomen.

20. U passeert een priedelberkenboom met daaromheen een bankje

De **berk** is een van de makkelijkst herkenbare bomen: wit met zwarte strepen. Je kunt hem overal tegenkomen: in het bos, in tuinen of langs straten. Het buitenste laagje van de berkenstam lijkt op wit papier. Het zit een beetje los, waardoor de berk vaak witte schilfers laat vallen. Door het loslaten van repen wit verschijnen de strepen op de bast. Berken hebben een slanke stam, dunne takken en fijne bladeren, waar altijd licht doorheen schijnt.

21. U loopt nu verder naar een parkachtig restant van de voormalige "broedertuin"

22. U komt nu langs een oude knoestige tamme kastanje, rechts van het pad door het parkje

Veel oude Veghelaren hebben hier een heel fijne herinnering aan. De vruchten van de tamme kastanje lijken op die van de gewone kastanjes. Daarom hebben de bomen hun naam gemeen, maar toch zijn ze geen familie. Het leuke van tamme kastanjes is dat je ze kunt eten. Eigenlijk hoort deze boom thuis in een warmer klimaat.

23. Aan de linkerkant ziet u de restanten van een oude Lourdesgrot

Hier staat ook nog **hulst**. Je kent hulst vast wel als kerstversiering. Daar is hij heel geschikt voor met zijn glanzende, stekelige blaadjes en zijn oranjerode besjes. De bladeren zitten zo stevig aan de takken dat ze er zelfs niet afvallen als ze geen water krijgen.

We zien ook nog **beuk**, **acacia**, **esdoorn** en **zomereik**.

24. Door het poortje naar links

Blijf even staan als u uit het poortje komt. Aan de overkant ziet u een groep **populieren**. Populieren worden ook wel peppels genoemd, en horen al eeuwen bij het Nederlandse landschap, vooral in Brabant. Ze staan vaak langs wegen en in bosjes op het platteland vanwege hun snelle groei. Vroeger maakte men van populierenhout klompen.

25. Blijf langs rivier de Aa lopen

Net voor de brug, tegenover huisnummer 8, ziet u een fraaie **schietwilg**. De wilg houdt van water en is een boomsoort die met zijn grote dorst de nattere gebieden van ons land droog heeft gemaakt. De vroegste bewoners ontdekten de wilg al als een handige boom. Zijn hout en zijn buigzame takken waren geschikt om mee te bouwen.

Tegenover huisnummer 11 staat een **iep**.

Vlak voor de Aabrug staat een **duindoorn**. Die groeit vooral in de duinen, maar is hier als sierstruik aangeplant. De bessen worden gebruikt voor diverse toepassingen in gerechten.

Aan de overkant ziet u een **treurwilg**.

26. Over de brug meteen links, de Dr. Verbeeksingel in

Aan de rechterkant van de Dr. Verbeeksingel staan **lindebomen** en op de hoek van de Vijverweg een heel mooi **alleenstaand exemplaar**. De linde is een veelvoorkomende boom in Nederland. Er zijn zoveel lindes aangeplant omdat ze zo goed aanslaan in ons land. Deze boom kan goed tegen de wind, stelt geen bijzondere eisen aan de grond, verankert zich goed in de bodem. Kortom, weinig problemen.

Wel heeft de linde nogal eens bezoek van luizen. Dat op zich is geen probleem, maar de uitwerpselen van dit diertje druipen als een stroperige massa van de bladeren af, hetgeen vooral problemen oplevert op auto's.

Aan de linkerkant van de straat ziet u negen **wilgen**.

De bekendste wilg in ons landschap is de knotwilg.

In de voortuin bij huisnummer 5 staat een heel mooie **Anna-Paulownaboom**. Paarse, op die van vingerhoedskruid lijkende bloemen tooien deze boom in mei, nog voordat de bladeren zijn verschenen.

27. U komt nu in de Dr. Van de Voortsingel

Van hieruit heeft u een weids uitzicht over het glooiende rivierdal van de Aa. De knotwilgen en meidoornhagen tussen de weilanden vormen samen met de oude boerderijen in Dorshout (buurtschap) een fraai landschap.

Aan de linkerkant ziet u **elzen**. De vruchten van de els heten elzenproppen. Ze zien er leuk uit als een soort mini-dennenappeltjes. Op een tak kun je vaak oude, donkere elzenproppen naast de nieuwe, groene zien zitten. Bloeien doet de els in maart, met gele sliertjes als kattenstaarten, de elzenkatjes.

28. Voor de spoorbrug rechts, we zijn nu in de Burg. Schrevensingel

Links op de hoek bij de spoorbrug staan een **treurwilg** en een **schietwilg**.

Aan de rechterkant van de Burg. Schrevensingel staan **berken(bomen)**.

In deze straat, tegenover huisnummer 5, staan in het gazon drie **grauwe populieren**. Ze lijken te knipogen.

29. Na huisnummer 4 rechts de Deken Franssenstraat in en meteen weer links de Burg. van Roystraat in en deze volgen

In de Deken Franssenstraat staan naaldbomen waarvan de naalden afvallen. Dit zijn **metasequoia's**.

In het driehoekig groen plantsoentje staan drie **kersenbomen** en twee **esdoorns**.

Op de hoek Gasthuisstraat/Parallelweg Zuid (Ben Hak) staan drie **lindebomen** als **lei-boom** gesnoeid.

30. Pas op: we steken nu de Gasthuisstraat over en komen zo in de Parallelweg Zuid. Deze weg langs het spoor blijven volgen tot de rotonde

Langs Parallelweg Zuid tegenover huisnummer 2A staan links van de weg in de berm twee **grote oude zomereiken**. De overige bomen van deze straatbeplanting zijn **Amerikaanse eiken**.

Een volwassen eik is groot, machtig en indrukwekkend. Zijn ere-naam is koning der bomen. De oude Germanen beschouwden de eik als heilig en hielden er hun vergaderingen onder. Eiken kunnen erg oud worden, er komen zelfs duizendjarige eiken voor. Onder de boom ligt de grond vaak vol eikels en eikeldopjes. De eikels worden door verschillende dieren genuttigd. De Amerikaanse eik heeft in de herfst prachtig rode bladeren, veel groter dan onze zomer- en wintereik.

Net voor de hoek Parallelweg Zuid/Spoorlaan, links tegen de spoordijk en tegenover het Obragaspaltje, staat een oude door klimop omwonden **acacia**, die eens de tuin van het Veghelse station sierde.

De acacia heeft een grove schors. Hij behoort tot de vlinderbloemenfamilie en heeft in de bloeitijd witte bloemen in hangende trossen, later zaden in de vorm van peulen. Zijn takken en twijgen hebben stekels op de bast.

We lopen langs het zogenaamde "Duits Lijntje", een spoorlijn die in de 19^e en begin 20ste eeuw een belangrijke handelsverbinding was tussen Nederland en Duitsland. Precies tegenover de Spoorlaan stond vroeger het station. Alleen het toegangshek naar het goederenperron, wat oude bestrating en resten van de tuin zijn nog aanwezig.

Einde Parallelweg Zuid/hoek Populierlaan staat een groepje **met klimop begroeide berken**. De berk bloeit in maart en april met sliertjes in de vorm van een kattenstaart: katjes. Als die in de zomer rijp zijn, gaan ze open en vallen de zaadjes uit de boom. Het sap van de berk is rijk aan suiker (berkenwater).

31. We gaan voor de rotonde rechtsaf de Populierlaan in

Begin Populierlaan tegenover huisnummer 92 staan een aantal **bol-esdoorns**, die altijd bezoek hebben van vogeltjes.

32. We wandelen verder door de Populierlaan

Op de hoek Populierlaan/Kastanjestraat staan een aantal **paarde-kastanjes** in kandelaarvorm. In het voorjaar zijn ze extra mooi met hun rechtopstaande bloeiende kaarsen.

Langs de Populierlaan bij de Elzenstraat staan drie bijzonder fraaie **Italiaanse populieren**. Deze boom komt natuurlijk uit Italië en is gemakkelijk te herkennen. Hij groeit hoog, smal en kaarsrecht als een levende zuil. Hij is niet alleen mooi, maar samen met soortgenoten vormt hij een ook een prima windscherm.

33. Rechtsaf de Lijsterbesstraat in

Aan de linkerkant van de straat ziet u een **lijsterbes** en drie **haagbeuken**. Wie graag vogels in de tuin heeft, moet een lijsterbes planten. Ze zijn gek op de oranjerode bessen. Dat geldt niet alleen voor lijsters. Een merel die in een lijsterbes zit te eten is een prachtig gezicht. De rode bessen die hij gulzig van de takken plukt steken prachtig af tegen zijn gele snavel en zijn zwarte veren. Voordat de bessen aan de boom komen, bloeit de lijsterbes in mei met trossen kleine witte bloemetjes. De bessen zijn in augustus rijp, dan komen de vogels ze opeten. De lijsterbes is tevreden met alle soorten grond, je kunt hem dan ook overal tegenkomen.

34. Acacialaan linksaf

Aan beide zijden van de laan ziet u **bol-acacia's**. Elke jaar worden deze bomen in vorm gesnoeid.

35. Bij Wilgenstraat rechts, dan Stationsstraat links

Op de hoek Stationsstraat/Zeven Eikenlaan, bij huisnummer 33, ziet u een zeer grote, stoere, oude park- of laanboom, de **plataan (100 jaar)**.

Hij komt uit Zuid-Europa, je kunt een plataan ook herkennen aan zijn takken.

Die groeien als ze de ruimte krijgen wijd uit en ze vormen grillige kronkels en knobbels, net als zijn stam.

Oude platanen kunnen er heel indrukwekkend uitzien, net als deze boom. Ze kunnen zeer oud worden, wel duizend jaar.

Sommige platanen hangen 's winters vol bolletjes. Dat zijn de vruchten. In de bolletjes zit het zaad van de plataan.

De andere twee bomen voor het huis zijn **paardekastanjes**.

Op de hoek Zeven Eikenlaan/Stationsstraat bij huisnummer 31 ziet u twee indrukwekkende **beuken (75 – 100 jaar)**. De schors van de beuk kun je herkennen aan het gladde oppervlak en de grijzige tint. Onder beukenbomen liggen altijd afgevallen bladeren (of ze moeten opgeruimd worden). Ze verteren niet zo gemakkelijk.

Bij Stationsstraat huisnummer 24 staat rechts van de ingang een **plataan** en links een **zeer fraaie moeraseik**.

De moeraseik vertoont schitterende herfsttinten. De verkleuring begint bij de uiteinden van de takken en breidt zich vervolgens uit over de rest van de kroon. De bladeren hebben lange punten en diepe smalle insnijdingen. Ze glanzen aan beide zijden. Het blad is smaller, kleiner en dieper gelobd dan dat van de Amerikaanse eik. De eikels zijn heel klein.

36. We wandelen rechtdoor. We laten "De Gouden Leeuw" rechts liggen en gaan via het Bolkenplein (busplein) door de Meijerijstraat naar het Meijerijplein

Op de hoek van het plein tegenover Blokker staat "**De Boom**" van **Marius Boender**.

De gemeente Veghel startte in 1999 met een herinrichting-programma voor het centrum. Een onderdeel van die herinrichting was de vernieuwing van de voormalige parkeerkuil, gelegen tussen de Meijerijstraat en de Hoofdstraat. Op die plek wilde de gemeente een kunstwerk. De opdracht werd verleend aan Marius Boender met zijn ontwerp "De Boom". De monumentale piramide met bovenop een **plataan** symboliseert de dynamische en zakelijke functie van het centrum van Veghel.

37. Ga rechtsaf, de Hoofdstraat in

(Schuin over het plein loopt een laantje met linden)

Langs deze straat staan links twee **iepen** en rechts vier **moeraseiken**. De bladeren van de moeraseik hebben lange punten en diepe, smalle insnijdingen.

Aan de linkerkant ziet u achter een muur het protestants kerkje, een van de oudste gebouwen van Veghel.

In de tuin staat naast de lantaarnpaal de **Ginkgo biloba** (Japanse tempelboom). De Ginkgo is een van de oudste levende boomsoorten. Hij bestond al toen er nog geen mensen waren, maar wel dinosaurïërs. De Ginkgo is om meer redenen een bijzondere boom.

Zijn waaivormige blaadjes hebben geen dikke nerf in het midden zoals andere bladeren.

Eigenlijk zijn het een soort uitgerolde naalden, want officieel is de Ginkgo een naaldboom, maar dan wel een die zijn bladeren laat vallen in de herfst. De blaadjes lijken ook op varens, daar is hij dan ook familie van. Naaldboom, loofboom en varen in één, er is geen boom die het de Ginkgo nadoet.

Het kerkje van de Protestante Gemeente (hervormd) is een van de oudste nog bestaande gebouwen in de gemeente Veghel. In 1840 wordt reeds met de bouw begonnen. Helaas openbaren zich enkele jaren daarna al diverse gebreken. In 1848 moet de kerk gerestaureerd worden, voor maar liefst 1223 gulden en 40 cent.

38. Als u rechtdoor gaat komt u weer bij het UITpunt, en dat is tevens het einde van de wandeling

Wat is het IVN?

Het IVN Veghel is aangesloten bij de landelijke Vereniging voor natuur- en Milieueducatie in Amsterdam. Het IVN streeft met ruim 180 plaatselijke afdelingen naar meer natuur en een betere kwaliteit van het milieu. Kortom: het IVN is **In Voor Natuur!**

Eerste druk, eerste uitgave

Uitgave van: Gemeente Veghel / IVN Veghel

Voorwoord: Fer Kalis

Auteurs: Ad van de Donk
Henny van Eck
Mia Rooijmans

Adviseur: Toon van der Schans

Foto's: Mia Rooijmans

Vormgeving en druk: Drukkerij van Meltvoort bv te Veghel

Bronvermeldingen: BHIC Veghel
Heemkundekring Vehchele
IVN Veghel
Bomen, Mary Barrett
Bomenboek van de Bomenstichting
Dromen van Bomen, Gemeente Veghel
Monumenten herinventarisatie en selectie,
Gemeente Veghel

Topografische kaart: Drukkerij van Meltvoort bv te Veghel

Met dank aan iedereen die in een of andere vorm een steentje heeft bijgedragen aan de totstandkoming van deze wandelroute

